

Критерии на ЕС относно зелените обществени поръчки на електроенергия

Зелените обществени поръчки (ЗОП) представляват доброволен инструмент. Настоящият документ предоставя критериите на ЕС за зелени обществени поръчки, разработени за продуктовата група „електроенергия“. Подробно описание на основанията за подбор на тези критерии, както и препратки към източници на допълнителна информация са дадени в придружителния технически информационен доклад (Technical Background Report).

За всяка група от продукти/услуги са представени два набора от критерии:

- основните критерии са подходящи за използване от всеки възлагащ орган във всички държави-членки и се отнасят до основните въздействия върху околната среда. Те са замислени за използване с минимални допълнителни усилия за удостоверяване или увеличение на разходите;
- пълните критерии са за желаещите да закупят най-добрите продукти, които се предлагат на пазара. За тях могат да се наложат допълнителни усилия за удостоверяване или леко увеличени разходи в сравнение с други продукти със същите функционални възможности.

1. Обхват и определение

Настоящите критерии на ЕС за зелени обществени поръчки обхващат закупуването на електроенергия.

Най-прекият път към намаляване на въздействието на електропотреблението върху околната среда е като се намали потреблението — чрез подобряване на енергийната ефективност в обществените сгради, закупуването на продукти с повишена енергийна ефективност и чрез мерки, насочени към промяна на поведението на потребителите. Тези въпроси са извън обхвата на настоящите критерии, но са обхванати от критериите на ЕС за ЗОП за други продуктови групи¹. С критериите се преследва главно да се насърчи по-голямото използване на електроенергия от възобновяеми източници.

Спецификациите за **основните** критерии се отнасят главно за дела на електроенергията, произведена от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) (препоръчително поне 50 %). Високоэффективното комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия (КПТЕ) с използването на невъзобновяеми източници също е допустимо в рамките на основните критерии. Критериите за оценка на офертите имат за цел да насърчат постигането на още по-висок процент на електроенергията от ВЕИ или на високоэффективното КПТЕ над минимума, включен в спецификациите.

---

¹ Виж: http://ec.europa.eu/environment/gpp/first_set_en.htm.

В спецификациите за **пълните** критерии се препоръчва 100 % дял на електроенергията, произведена от възобновяеми енергийни източници.

Определение за енергията от възобновяеми източници. В Директива 2009/28/ЕО (Директивата за възобновяемата енергия), енергията от възобновяеми източници се определя като:

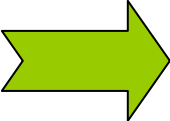
„... енергия от възобновяеми неизкопаеми източници, а именно вятърна, слънчева, аеротермална, геотермална, хидротермална и океанска енергия, водноелектрическа енергия, биомаса, сметищен газ, газ от пречиствателни инсталации за отпадни води и биогазове;“

За централите, работещи с няколко вида горива и използващи комбинация от възобновяеми и конвенционални енергийни източници, се взема предвид само електроенергията, произведена от възобновяеми източници. Следва да се изключи производството на електроенергия в помпеноакмулиращи водни електроцентрали от предварително изпомпвана към горния басейн вода.

Биомасата е определена като:

„...биоразградимата част на продукти, отпадъци и остатъци от биологичен произход от селското стопанство (включително растителни и животински вещества), горското стопанство и свързаните с тях отрасли, включително рибно стопанство и аквакултури, както и биоразградимата част на промишлени и битови отпадъци;“

2. Основни въздействия върху околната среда

Основни въздействия върху околната среда	Подход при ЗОП
<ul style="list-style-type: none"> • На производството на електроенергия от изкопаеми горива се дължи значителна част от емисиите на парникови газове и други емисии • Растящото търсене на електроенергия в съчетание с изчерпването на невъзобновяемите източници • КПТЕ въз основа на невъзобновяеми енергийни източници оказва само ограничено въздействие за намаляване на емисиите на CO₂	 <ul style="list-style-type: none"> • Увеличаване на дела на електроенергията от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) • Преминаване към високоефективно КПТЕ или КПТЕ въз основа на възобновяеми енергийни източници, или КПТЕ само на газ

Забележка: редът на посочване на въздействията не отразява непременно реда на тяхната важност.

3. Критерии на ЕС относно зелените обществени поръчки за доставка на електроенергия

Основни критерии	Пълни критерии
3.1. Критерии на ЕС относно зелените обществени поръчки за доставка на електроенергия	
ПРЕДМЕТ	ПРЕДМЕТ
Закупуване на поне 50 % електроенергия от възобновяеми енергийни източници (ЕВЕИ) и/или високоефективно комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия (КПТЕ).	Закупуване на 100 % електроенергия от възобновяеми енергийни източници (ЕВЕИ).
СПЕЦИФИКАЦИИ	СПЕЦИФИКАЦИИ
<p>1. Поне 50 % от доставяната електроенергия трябва да е от възобновяеми енергийни източници и/или от високоефективно КПТЕ, както съответно е посочено в Директива 2009/28/ЕО и Директива 2004/8/ЕО.</p> <p>Оферентът следва да посочи дела на електроенергията, която ще бъде доставяна чрез използване на възобновяеми енергийни източници.</p> <p>Удостоверяване. Трябва да бъде представена съответна документация по схемата за гаранции за произход. Като алтернатива ще бъдат приемани всякакви други еквивалентни доказателства.*</p> <p><i>* Вижте обяснителната бележка за допълнителна информация.</i></p>	<p>1. 100 % от доставяната електроенергия трябва да е от възобновяеми енергийни източници съгласно Директива 2009/28/ЕО.</p> <p>Удостоверяване. Трябва да бъде представена съответна документация по схемата за гаранции за произход. Като алтернатива ще бъдат приемани всякакви други еквивалентни доказателства.*</p> <p><i>* Вижте обяснителната бележка за допълнителна информация.</i></p>
Критерии за оценка на офертите	Критерии за оценка на офертите
<p>Допълнителни точки ще бъдат присъждани за допълнителна електроенергия от ВЕИ и/или от високоефективно КПТЕ.</p> <p>1. Допълнителни точки ще бъдат присъждани пропорционално на доставяната електроенергия от възобновяеми енергийни източници над изисквания минимум в спецификацията.</p>	

<p>2. Допълнителни точки ще бъдат присъждани пропорционално на доставяната електроенергия от високоефективно КПТЕ над изисквания минимум в спецификацията.</p> <p>3. Ако електроенергията се доставя от високоефективно КПТЕ въз основа на възобновяеми енергийни източници, разрешава се двойно отчитане на допълнителни точки за двата аспекта.</p> <p>Удостоверяване. Трябва да бъде представена съответна документация по схемата за гаранции за произход. Като алтернатива ще бъдат приемани всякакви други еквивалентни доказателства.*</p> <p><i>* Вижте обяснителната бележка за допълнителна информация.</i></p>	
<p>КЛАУЗИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДОГОВОРА</p>	<p>КЛАУЗИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДОГОВОРА</p>
<p>В края на всяка година по договора изпълнителят трябва да разкрие на възлагащия орган произхода на доставената електроенергия, за да докаже, че поне 50 % от нея са от възобновяеми енергийни източници и/или от високоефективно КПТЕ.</p> <p>Удостоверяване. Трябва да бъде представена съответна документация по схемата за гаранции за произход. Като алтернатива ще бъдат приемани всякакви други еквивалентни доказателства.* Това не се изисква от сертифицирани доставчици на 100 % „зелена“ електроенергия (т.е. с екомаркировка тип 1, която отговаря поне на изискванията на Директива 2009/28/ЕО).</p> <p><i>* Вижте обяснителната бележка за допълнителна информация.</i></p>	<p>В края на всяка година на договора, изпълнителят трябва да разкрие на възлагащия орган произхода на доставяната електроенергия, за да докаже, че тя на 100 % е от възобновяеми енергийни източници.</p> <p>Удостоверяване. Трябва да бъде представена съответна документация по схемата за гаранции за произход. Като алтернатива ще бъдат приемани всякакви други еквивалентни доказателства.* Това не се изисква от сертифицирани доставчици на 100 % „зелена“ електроенергия (т.е. с екомаркировка тип 1, която отговаря поне на изискванията на Директива 2009/28/ЕО).</p> <p><i>* Вижте обяснителната бележка за допълнителна информация.</i></p>

Електроенергия

Обяснителни бележки

Гаранция за произход. Всички държави от ЕС са правно задължени, съгласно Директиви 2009/28/ЕО и 2004/8/ЕО, да въведат схеми за гаранция за произход за електроенергията от възобновяеми енергийни източници, както и за използването на високоефективно КПТЕ в производството си. Те осигуряват добро правно основание за удостоверяване. Трябва да се отбележи, че сегашното състояние на задължителното прилагане на схеми за гаранция за произход може да се различава между държавите членки. Алтернативата би била доставчикът да предоставя независимо доказателство, че съответното количество електроенергия е произведено от определените по-горе възобновяеми източници или чрез високоефективно КПТЕ (например търгуем сертификат от независим издаващ орган като RECS (Renewable Energy Certificates System („Система за сертификати за възобновяема енергия“) — www.gecs.org), одобрен от правителството. Друга алтернатива е доставената електроенергия да е с екомаркировка тип 1, която отговаря поне на изискванията на Директива 2009/28/ЕО.

Екомаркировки тип I или по ISO 14024. Екомаркировките тип I или по ISO 14024 са съгласно основни критерии, които са определени от независим орган, и се наблюдават чрез процес на сертифициране и одит. В това си качество те се явяват много прозрачен, надежден и независим източник на информация. Тези екомаркировки трябва да отговарят на следните условия:

- изискванията за екомаркировката се основават на научни доказателства;
- екомаркировките са приети с участието на всички заинтересовани страни, като например правителствени органи, потребители, производители, разпространители и екологични организации;
- те са достъпни за всички заинтересовани страни.

В областта на обществените поръчки възложителите могат да изискват критериите, които са в основата на определена екомаркировка, да бъдат изпълнени и екомаркировката да може да бъде използвана като вид доказателство за съответствие. На тях не им е разрешено обаче да изискват даден продукт да е с екомаркировка. Освен това купувачите могат да използват само критерии за екомаркировка, които се отнасят до характеристиките на самия продукт или услуга, или на производствения процес, а не до общото управление на дружеството.

Доказателство за съответствие. Когато е посочено, че за удостоверяване на съответствието с критериите могат да бъдат използвани други подходящи доказателствени средства, последните биха могли да включват техническо досие от производителя, протокол от изпитване от признат орган или друго относимо доказателство. Възлагащият орган ще трябва да се увери, според случая, дали представеното доказателство може да се счита за подходящо от техническа/правна гледна точка.

Обследване за енергийна ефективност Обследванията за енергийна ефективност могат да се окажат много полезни за установяване на възможни начини за подобряване на енергийната ефективност на сградите и оборудването на даден публичен орган. Често органите вече са извършили свое

собствено обследване и разполагат с персонал за прилагането на стратегия за енергоспестяване. Когато все още не са предприети такива мерки, публичните органи се насърчават за извършването на подобно обследване.

Съображения относно разходите

Ценовите разлики между конвенционалната и зелената електроенергия зависят от степента на либерализация в съответната държава, националната схема за подпомагане и наличието на доставчици на зелена електроенергия.

Зелената електроенергия често е по-скъпа, макар че разликите в цените значително намаляват и има случаи, в които тарифата за предоставяне на зелена електроенергия е по-изгодна.

Увеличената либерализация на пазара, модернизирани технологии за енергопроизводство от ВЕИ, повишаващите се цени на изкопаемите горива, целите на ЕС за електроенергията от ВЕИ и насърчаването на високоефективно КПТЕ — всички те са свързани със сегашния дебат относно климата — притежават потенциал зелената електроенергия да се предлага на все по-конкурентни цени.